

BUSINESS CASE

RESPIJTHUIS GRONINGEN

April 2023

Inleiding

Door verschuivingen in het zorglandschap de afgelopen twintig jaar is ook de behoefte aan soorten zorg veranderd. Het aantal bedden in de GGZ is drastisch afgebouwd, mensen willen en krijgen meer regie en het herstel ondersteunend denken is breed geïmplementeerd. Gezondheid stimuleren en ondersteunen heeft meer nadruk gekregen dan symptomen bestrijden.

In andere delen van Nederland zijn er respijthuizen voor mensen met psychische en sociale problemen ontwikkeld. Wij hebben vanuit ons dagelijks werk met cliënten de ervaring dat er ook in het noorden behoefte is aan een plek waar mensen met een psychische kwetsbaarheid tijdelijk op adem kunnen komen en samen met anderen aan herstel en ontwikkeling kunnen werken.

- INLEIDING
- DE SAMENLEVING IS (SOMSTE) VEELEISEND
- WAT BIEDT HET RESPIJTHUIS?
- MODELLEN DIE BASISVORMEN VAN HET AANBOD
- WIE KAN ZICH AANMELDEN?
- PROFIEL VAN HET RESPIJTHUIS
- WIE HEEFT BAAT BIJ EEN RESPIJTHUIS?
- SAMENWERKINGSPARTNERS
- PLANNING EN BEGROTING
- BIJLAGEN
- BRONNEN
- SAMENSTELLERS EN UITDRAGERS VAN HET PLAN

Ook in collega organisaties is er veel animo voor het ontwikkelen van een Respijthuis Groningen. In het Respijthuis kunnen gasten 'ont-moeten' en ontmoeten. Om te voorkomen dat iemand zichzelf steeds meer afzondert en/of een opname dreigt, biedt een Respijthuis uitkomst. We werkten hieronder een plan uit voor een Respijthuis in Groningen met 12 bedden.

DE SAMENLEVING IS (SOMS TE) VEELEISEND

Door verschillende factoren hebben mensen moeite om mee te doen in de maatschappij of is het mentale evenwicht verstoord en aanwezige hulp tijdelijk niet toereikend. Het kan iedereen overkomen, mensen zoals jij en ik.

Mensen kunnen kampen met:

- Onvoldoende grip op emoties
- Klein of geen netwerk
- Weinig of geen dagbesteding
- Organisatorische problemen
- Schulden
- Passiviteit
- Eenzaamheid
- Suïcidaliteit
- Eetproblemen
- Slaapproblemen
- Verwardheid

Het netwerk (mantelzorg) is tijdelijk minder beschikbaar door vakantie, ziekte of overbelasting. Een ingrijpende gebeurtenis zoals het overlijden van een dierbare, een echtscheiding of een ernstig conflict kan ontwrichting en crisis veroorzaken. Als iemand in een crisis dreigt te raken, voelt die dit vaak zelf aankomen, soms wordt dit ook opgemerkt door de omgeving. Hoe eerder men hulp zoekt, hoe sneller herstel kan plaatsvinden.

Door opvang in het Respijthuis kan een crisis en opname verkort of zelfs voorkomen worden. Een opname in de GGZ verloopt soms traumatisch omdat regie grotendeels wordt weggenomen, de omgeving onbekend en vaak onrustig is (door medepatiënten) en alle aandacht gaat naar het verminderen van het gedrag door normalisatie van dag nacht ritme, medicatie en uitleg over (het ontstaan en de gevolgen van) de crisis.

Andere behoeften blijven in een opname afdeling onbevredigd. Bovendien krijg je tijdens opname met veel verschillende medewerkers te maken. Er is minder contact mogelijk met bekende vertrouwde personen uit het eigen netwerk en de eigen ambulante behandelaars.

Wat biedt het respijthuis?

Het Respijthuis Groningen wordt gerund door een team bestaande uit een coördinator, vrijwilligers en professionals, van wie de meesten ervaringsdeskundig zijn. Hun eigen ervaring als cliënt in de psychiatrie of in de maatschappelijke opvang helpt hen om de gasten de gewenste ondersteuning te bieden. Zo nodig reiken zij hen handvatten aan om escalatie van de problemen of herhaling daarvan te voorkomen. De vrijwilligers vormen de motor die het Respijthuis in beweging zet. Zij dragen zorg voor de dagelijkse gang van zaken en een veilig klimaat en bieden de gasten een luisterend oor en ondersteuning. De vrijwilligers worden ondersteund door enkele professionals.

Het Respijthuis kenmerkt zich door een ongedwongen sfeer qua inrichting en omgangsvormen. Gasten kunnen tijdens hun verblijf tot rust komen om van daaruit weer grip krijgen op hun situatie en werken aan persoonlijk en maatschappelijk herstel.

Het Respijthuis biedt een veilige omgeving, oprechte belangstelling, onderlinge steun en motivatie om weer door te kunnen. Herstel en zelfhulp worden gestimuleerd. Er worden bij de start van het verblijf geen concrete hersteldoelen of vaste verblijftijd geformuleerd. In plaats daarvan wordt gaandeweg en altijd samen met de gast onderzocht welke stappen kunnen worden gezet, welke keuzes er eventueel moeten worden gemaakt, en wat daarvoor nodig is.

Er zijn geen verplichte dagactiviteiten; wel worden de gasten gestimuleerd in gesprek te gaan met anderen, deel te nemen aan het dagelijkse leven en bijbehorende klussen in en om het huis en aan herstel bevorderende activiteiten.

Dat levert op:

- Heftige emoties worden gedeeld, gerelativeerd en beter gedoseerd
- Netwerk wordt groter door nieuwe contacten; mantelzorgers thuis kunnen even bijkomen
- Nuttige dagbesteding ligt er voor 't grijpen; activering in nieuwe context
- Uit de sleur van thuis en huishoudelijke klussen samen doen
- Niemand is er alleen
- Rust, reinheid en regelmaat
- Financiële zorgen wat minder op de voorgrond
- Grenzen leren herkennen en respecteren
- Suïcidaliteit is bespreekbaar; (h)erkenning en begrip is er
- Gezond eten, al dan niet met anderen samen
- Nachten zijn rustig en veilig
- Denken komt tot rust
- Heftige gebeurtenissen komen op de achtergrond

Kortom: door wat te brengen en te halen, vindt een gast bij het team en bij andere gasten hoop, stabiliteit en nieuwe moed om verder te gaan in het leven.

Het Respijthuis Groningen is geen zorghotel. Er wordt geen psychiatrische of somatische zorg verleend. Als de gast al professionele zorg ontvangt, dan kan deze gedurende de logeerperiode gewoon doorlopen. Een gast kan zonder indicatie of diagnose in het Respijthuis verblijven. Er wordt geen financiële bijdrage gevraagd.

Het Respijthuis is laagdrempelig toegankelijk en kent geen afgebakende doelgroep. Het verblijf kan variëren van enkele dagen tot twee weken. Deeltijdverblijf is ook mogelijk, bv alleen 's nachts of enkele dagdelen of enkel in weekenden. Onze droom op termijn is om in het Respijthuis een herstelacademie te ontwikkelen waarin bijvoorbeeld enkele keren per jaar een week boordevol activiteiten voor gasten en externe geïnteresseerden georganiseerd wordt.

MODELLEN DIE BASIS VORMEN VAN HET AANBOD:

1. Ervaringsdeskundigheid: het inzetten van eigen ervaringskennis en die van andere gasten om zo bij te dragen aan het herstel van de gast en van anderen.
2. Herstelvisie: leren omgaan met eigen problematiek en de situatie. De persoon staat centraal, niet de problematiek. Het individu heeft veel zeggenschap en verantwoordelijkheid in keuzes, planning en uitvoering van zorg.
3. Positieve Gezondheid: een bredere benadering van gezondheid dan alleen de fysieke gezondheidstoestand. Vanuit deze filosofie is er aandacht voor mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, dagelijks functioneren en participatie in de maatschappij.
4. Presentie benadering: een manier van werken die de relationele afstemming tussen zorggever en cliënt als basis voor hulp en steun ziet. Goede zorg ontstaat vanuit het zorgvuldig aansluiten bij en afstemmen op de ander, op wat hij of zij nodig heeft en belangrijk vindt.

Wie kan zich aanmelden?

- Je bent 18 jaar of ouder
- Je woont in de provincie Groningen, je hebt een plek om naar toe te gaan
- Je bent gemotiveerd om actief aan eigen herstel te werken
- Je bent bereid en in staat om respectvol met andere gasten en het huis om te gaan
- Je bent bereid en in staat om mee te helpen met huishoudelijke klussen
- Je kunt het veilig houden voor jezelf en anderen en bent in staat tijdig hulp te vragen als je die nodig hebt

- Je gebruikt niet zichtbaar alcohol of drugs in en rondom het huis
- Je hebt een bepaalde mate van zelfredzaamheid en eigen regie; medicatie, geld en andere eigendommen beheer je zelf; contact met je eigen netwerk en andere contactpersonen/behandelaars onderhoud je zelf

In ons “droom” Respijthuis zijn twaalf éénpersoonskamers, met eigen wastafel, waar beddengoed en handdoeken klaar liggen. Er zijn enkele gemeenschappelijke badkamers. Er is één gemeenschappelijke keuken. Ontbijt, lunch en tussendoortjes maken de gasten zelf, apart of samen naar keuze. Elke avond wordt samen gekookt. Een gezonde warme maaltijd wordt aangeboden in de woonkamer of bij mooi weer op het terras. Gasten kunnen ook een eigen maaltijd bereiden en die op hun eigen kamer nuttigen.

Voorafgaand aan (deeltijd)verblijf vindt een kennismaking plaats waarin verwachtingen over en weer aan de orde komen en zo kan worden ingeschat of verblijf passend en haalbaar is.

PROFIEL VAN HET RESPIJTHUIS

We zijn op zoek naar een huis aan de rand van de stad Groningen. Voldoende groen en rust en tegelijkertijd nog in contact met de stad. Gemakkelijk bereikbaar met openbaar vervoer. Ook kunnen we ons voorstellen om aan te sluiten bij een bestaande voorziening.

Er is een gezellige gezamenlijke huiskamer. Hier wordt onder meer gegeten en tv gekeken. In de huiskamer is iedereen welkom. Er is een washok met alle benodigdheden. Gasten houden hun eigen kamer schoon. Het team samen met de gasten zorgt ervoor dat de gemeenschappelijke ruimtes binnen en buiten netjes en schoon blijven. Een huisdier is – na overleg – tijdens verblijf van harte welkom, als de gast er zelf goed voor kan zorgen.

WIE HEEFT BAAT BIJ EEN RESPIJTHUIS?

De gasten

dagelijks functioneren, maatschappelijk participeren, eigenwaarde, mentaal welbevinden verbeteren. Ze krijgen handvatten om een volgende crisis voor te blijven en ze nemen weer regie in eigen hand.

Het netwerk van gasten (gezinsleden, familie en kennissen, burens) wordt tijdelijk ontzorgd.

De gemeente

bewoners zijn minder eenzaam en er wordt een aanspraak gedaan op eigen regie. Ze hebben minder (lang, snel of intensief) beschermde woonplekken nodig en overlast situaties worden voorkomen. Ook verblijf in de maatschappelijke opvang kan voorkomen of verkort worden. Gasten ervaren hoe nuttig en heilzaam dagactiviteiten zijn, wat de weg naar (vrijwilligers) werk vergemakkelijkt. Wat ons betreft zijn gasten welkom vanuit de hele provincie Groningen.

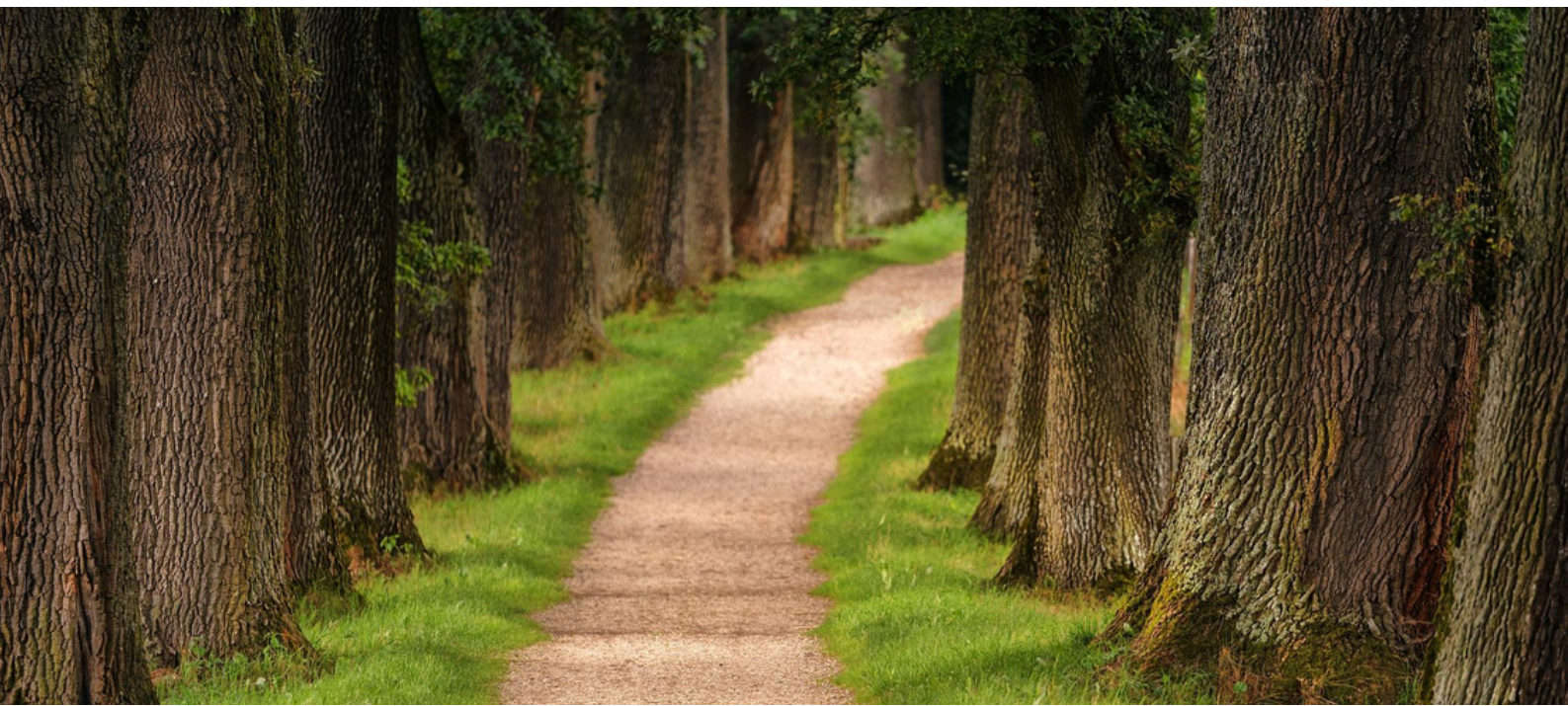
De zorgverzekeraars

ambulante, generalistische en specialistische GGZ-trajecten worden verlicht of verkort. Een verblijf in het Respijthuis heeft soms als effect dat een iets lichtere of kortere vorm van (acute, klinische) behandeling kan volstaan of voorkomen worden. Door het aanbod van het Respijthuis kunnen suïcidepogingen met eventuele opname in een somatisch ziekenhuis worden vermeden. Dit alles leidt tot kostenbesparing.

Het Respijthuis beschouwt zich niet als een alternatief voor de specialistische GGZ maar ziet haar meerwaarde in een aanvulling op reguliere zorg.

SAMENWERKINGSPARTNERS

BuurtzorgT nam het initiatief om een Respijthuis mogelijk te maken in Groningen. We zijn er van overtuigd dat met een Respijthuis vooral maatschappelijke winst te boeken is: groter welzijn voor mensen (gasten en hun netwerk) onder andere door meer participatie. Dat is niet goed in geld uit te drukken maar leidt, op basis van business cases en resultaat overzichten van andere Respijthuizen tot kosten verschuiving en kosten besparing. De realisatie kan enkel met inhoudelijke en financiële steun van andere belanghebbenden.

Hiervoor benaderen we

Financieel

- Gemeente Groningen
- Menzis
- Fondsen

Inhoudelijk

- GGZ instellingen: UCP, Lentis, VNN, Accare, Inter-Psy
- Leger des Heils
- Cosis
- Werk-Pro
- Hanze Hogeschool
- Zorgbelang Groningen
- Ixta Noa, Edanz en InBegrepen
- Humanitas

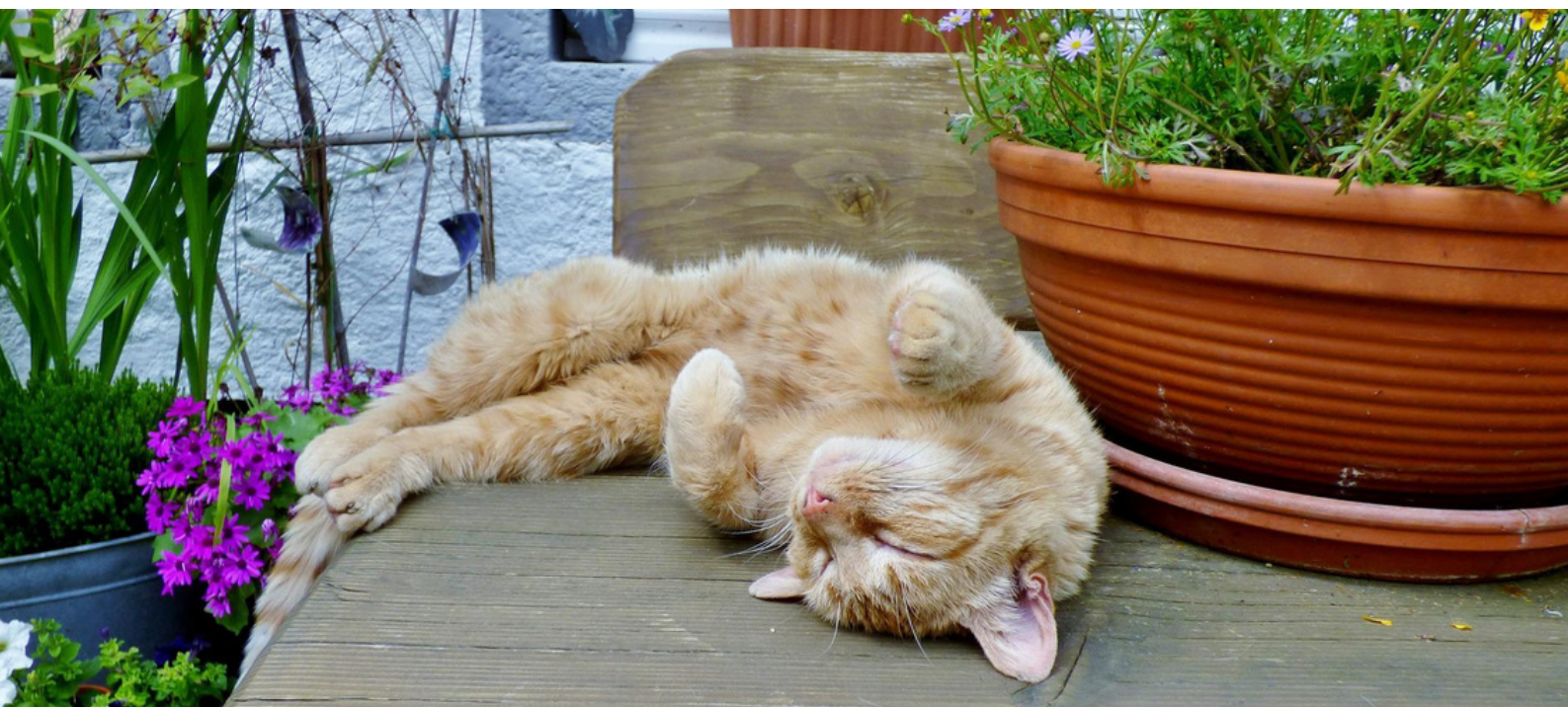
De Opstap bood Respijtzorg in Groningen op kleine schaal voor mensen met somatische problemen. Bij hen halen we kennis, inspiratie en onderzoeken we samenwerking.

We vinden de visie van de gasten zelf en hun naasten op het aanbod van een Respijthuis belangrijk. Daar is in andere Respijthuizen onderzoek naar gedaan. In de opzet en verdere ontwikkeling zullen de toekomstige Groningse gasten zelf invloed krijgen.

PLANNING EN BEGROTING

Het Respijthuis komt in een Stichting met een bestuur en een inspiraad uit verschillende betrokken organisaties. Als we een locatie gevonden hebben, willen we gefaseerd starten. Eerst wordt een coördinator geworven en aangesteld. Die stelt het team samen en is verantwoordelijk voor de inrichting van het huis. Startfinanciering is al gedeeltelijk bij fondsen gevonden. Voor de financiële onderbouwing verwijzen we naar de meerjarenbegroting 2023-2025 en de investeringsbegroting.

In de concept meerjarenbegroting is uitgegaan van een inzet van 1 full time bij de start, die uitbreidt naar 2 full time medewerkers bij volle bezetting. Voor het verblijf is een dagtarief van € 100 begroot voor het eerste jaar met een verhoging van 5% in de volgende twee jaren. Idealiter betalen de gasten geen eigen bijdrage. Wel wordt van hen verwacht dat ze inbrengen naar eigen vermogen en talenten. Huurkosten zijn ingeschat op € 5500 per maand.

SAMENSTELLERS EN UITDRAGERS VAN HET PLAN

BIJLAGEN

- Meerjarenbegroting 2023-2025 en de investeringsbegroting
- Casuïstiek

BRONNEN

- Website Logeerhuis Frits
- Maatschappelijke business case Sinzer voor Logeerhuis Frits
- Website Respijthuis Amerbos
- Concept begroting Huize Fluitenkruid

Don ten Brink
Trudi Glastra
Gerard Lohuis
Hans van Reijswoud
Peter Rutgers
Harald Schneider
Klaas Steenhuis
Kit Vanmechelen
Heleen Wadman
Geeske van der Weerd

